

Motion till riksdagen 2016/17:1680

av **Krister Örnfjäder m.fl. (S)**

Öka tryggheten på arbetsmarknaden

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att anställningsformen allmän visstid tas bort och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att företrädesrätten, återanställningskravet och konverteringsregeln i LAS ska räknas utifrån hur länge en person arbetat för en viss huvudman i stället för en viss arbetsgivare, förutsatt att det är arbete inom samma yrkeskategori, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör införas ett mål om att det ska vara minst 90 procent tillsvidareanställda inom alla yrkeskategorier i offentligt finansierad verksamhet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att självständighetskriteriet i inkomstskattelagen återställs till att kräva minst två arbetsgivare och till att inte bevilja F-skatt för uthyrning vid tillfälliga arbetstoppar, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Sedan 90-talet har otryggheten på arbetsmarknaden ökat. Tidsbegränsade kontrakt, bemanningsföretag och egenföretagande har blivit allt vanligare. Särskilt tydligt är detta inom kvinnodominerade tjänsteyrken. Inom handel och vård och omsorg arbetar över 30 procent av arbetarna på tidsbegränsade kontrakt. 1,5 procent av alla anställda på arbetsmarknaden arbetar idag för ett bemanningsföretag. För vissa högspecialiserade grupper kan egenföretagande eller korta kontrakt vara ett sätt att öka kontrollen över sin yrkesutveckling, men för de allra flesta är det enbart en osäkerhetsfaktor.

Otrygghet får allvarliga konsekvenser på såväl ett individuellt som ett samhälleligt plan. Den enskilda anställda får svårt att planera sitt liv och saknar trygghet i sin försörjning, samtidigt som fackets ställning gentemot arbetsgivaren försvagas. Oron över att förlora arbetet hindrar personer från att uttrycka kritik eller gå med i ett

fackförbund. Otrygghet gör också människor sjuka. Tidsbegränsat anställda löper högre risk att sjukskrivas för psykiska diagnoser än tillsvidareanställda. Det leder i förlängningen till färre fria och självständiga människor.

2008 infördes allmän visstid, en anställningsform som inte kräver att arbetsgivaren motiverar varför anställningen ska vara tidsbegränsad. 2009 infördes regelförändringar för F-skattsedel, som innebar att en person i praktiken kan arbeta för en och samma uppdragsgivare under lång tid, men utan den anställningstrygghet det innebär att vara anställd. Detta har gett företag möjlighet att göra arbetsstyrkan mer flexibel i syfte att pressa kostnaderna för verksamheterna. De senaste sex åren har tidsbegränsade anställningar och ofrivilligt egenföretagande ökat drastiskt, särskilt inom offentligt finansierad verksamhet i privat regi.

Tidsbegränsade anställningar skapar en osund kultur av rädsla och utbytarhet på landets arbetsplatser. Det är desto mer allvarligt när det rör sig om viktig samhällsservice som äldreomsorg, förskola, kultur och vård. Privatiseringar och konkurrensutsättning har bidragit till att minska anställningstryggheten i välfärden. Den höga personalomsättningen minskar kvaliteten på verksamheterna och riskerar medborgarnas tillit till välfärden.

Den nya arbetsgivarstrukturen inom offentlig sektor med allt fler olika utförare och återkommande upphandlingar gör att personalen i praktiken får arbeta på olika osäkra kontrakt under allt längre tid. Därför behövs tydligare mål och verktyg för att personalplanera på central nivå i kommuner och landsting. Anställningstrygghet och långsiktig personalplanering är nödvändigt för att upprätthålla kvalitet, kompetensförsörjning och personalhälsa i välfärden. Det är målsättningar som måste prägla all offentligt finansierad verksamhet, oavsett driftsform.

Otrygga jobb är i förlängningen ett hot mot den svenska modellen, eftersom maktbalansen mellan arbetsmarknadens parter rubbas. Riksdagen har ett ansvar att motverka otryggheten på svensk arbetsmarknad och värna styrkan i den svenska modellen. Regeringen har infört skärpningar mot stapling av visstider. Men tyvärr så har det visat sig vara långt ifrån tillräckligt. Nu behövs krafttag för att öka tryggheten på arbetsmarknaden.

Krister Örnfjäder (S)

Agneta Gille (S)

Gunilla Svantorp (S)

Jennie Nilsson (S)

Jonas Gunnarsson (S)

Marianne Pettersson (S)

Suzanne Svensson (S)

Caroline Helmersson Olsson (S)

Hans Unander (S)

Johan Andersson (S)

Lennart Axelsson (S)

Paula Holmqvist (S)

Veronica Lindholm (S)